

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ลิขสิทธิ์และลิขสิทธิ์ที่จับมาและนำไปเลี้ยงยังสถานที่เลี้ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น “สัตว์” ตามบทนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือไม่^๑

กรมปศุสัตว์มีหนังสือ ที่ กษ ๐๖๒๕.๐๓/๑๐๔๖๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ปัจจุบันหลายจังหวัดของประเทศไทยมีจำนวนประชากรลิงแสมและลิงวอกในเขตชุมชนและเขตเมืองเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน ส่งผลกระทบทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และโดยที่ลิงเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ พนักงานเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงได้จับลิงและย้ายไปเลี้ยงในสถานที่เลี้ยงที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีปัญหาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมปศุสัตว์จึงขอหารือในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ลิขสิทธิ์และลิขสิทธิ์ที่จับมาและนำไปเลี้ยงยังสถานที่เลี้ยง เป็นสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใดตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือไม่

๒. หากลิงแสมและลิงวอกเป็นสัตว์ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ดูแลต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์นั้นตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือไม่

๓. หากลิงแสมและลิงวอกไม่เป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมปศุสัตว์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมปศุสัตว์) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเพียงว่า ลิขสิทธิ์และลิขสิทธิ์ที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนและเขตเมืองและไม่สามารถหากินเองตามธรรมชาติ ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จับและนำไปเลี้ยงยังสถานที่เลี้ยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติที่สามารถประกาศกำหนด

^๑ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๒/๕๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้เป็น “สัตว์” ตามนิยามในมาตรา ๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๓ ดังกล่าวกำหนดนิยามคำว่า “สัตว์” ที่จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า สัตว์เลี้ยงในกรณีต่าง ๆ รวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติบางชนิด หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประสงค์จะให้สัตว์ดังกล่าวได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ก็มีอำนาจประกาศกำหนดให้สัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติดังกล่าวเป็นสัตว์ที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ จึงเป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่จะพิจารณากำหนดสัตว์ที่จะดำเนินการคุ้มครองภายใต้พระราชบัญญัตินี้ได้ตามที่เห็นสมควร สำหรับปัญหาว่าลิงแสมหรือลิงวอกที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนและเขตเมือง โดยไม่สามารถหาถิ่นเองตามธรรมชาติได้ จะเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติหรือไม่นั้น ย่อมต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงและหลักการทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งพฤติกรรมของสัตว์ประเภทดังกล่าวส่วนใหญ่ประกอบด้วย ซึ่งมีไขปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จะพิจารณาให้ความเห็น

สำหรับปัญหาที่ขอหารือว่า หากลิงแสมและลิงวอกไม่เป็น “สัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ” ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้หรือไม่ เป็นการหารือเกี่ยวกับการเบิกเงินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ซึ่งเป็นระเบียบภายในของกระทรวงมหาดไทย จึงไม่ใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จะพิจารณาให้ความเห็นได้



(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๗

^๒มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ